

Periodický zákon

Vlastnosti prvků jsou periodickou funkcí jejich protonového čísla.

Chemické vlastnosti prvků se periodicky mění v závislosti na vzrůstajícím protonovém čísle.

grafickým vyjádřením periodického zákona je **periodická soustava prvků**.

Periodická soustava prvků

Značení skupin:

IUPAC, Nomenclature of Inorganic Chemistry, 1989: 1, 2, ..., 17, 18

IUPAC, Rules for Inorganic Nomenclature, 1970: I a, II a, ... I b, II b, ...

skupiny

periody

Periodic Table of the Elements

1 IA		Metals										Nonmetals						18 VIIIA																			
1s¹		13 IIIA	14 IVA	15 VA	16 VIA	17 VIIA							1s²																								
H Hydrogen 1.00794	He Helium 4.00260	B Boron 10.81	C Carbon 12.011	N Nitrogen 14.0067	O Oxygen 15.9994	F Fluorine 18.9984	Ne Neon 20.179	K Potassium 39.0983	Ca Calcium 40.078	Sc Scandium 44.955910	Ti Titanium 47.88	V Vanadium 50.9415	Cr Chromium 51.9961	Mn Manganese 54.93805	Fe Iron 55.847	Co Cobalt 58.93320	Ni Nickel 58.69	Cu Copper 63.546	Zn Zinc 65.39	Ga Gallium 69.723	Ge Germanium 72.61	As Arsenic 74.92159	Se Selenium 78.96	Br Bromine 79.904	Kr Krypton 83.80												
Rb Rubidium 85.4678	Sr Strontium 87.62	Y Yttrium 88.90585	Zr Zirconium 91.224	Nb Niobium 92.90638	Mo Molybdenum 95.94	Tc Technetium (98)	Ru Ruthenium 101.07	Rh Rhodium 102.90550	Pd Palladium 106.42	Ag Silver 107.8682	Cd Cadmium 112.411	In Indium 114.82	Sn Tin 118.710	Sb Antimony 121.75	Te Tellurium 127.60	I Iodine 126.905	Xe Xenon 131.30	Cs Cesium 132.90543	Ba Barium 137.327	Lanthanide series			Hf Hafnium 178.49	Ta Tantalum 180.9479	W Tungsten 183.85	Re Rhenium 186.207	Os Osmium 190.2	Ir Iridium 192.22	Pt Platinum 195.08	Au Gold 196.96654	Hg Mercury 200.59	Tl Thallium 204.3833	Pb Lead 207.2	Bi Bismuth 208.98037	Po Polonium (209)	At Astatine (210)	Rn Radon (222)
Fr Francium (223)	Ra Radium (226)	Actinide series			U Uranium (238)	Np Neptunium (237)	Pu Plutonium (244)	Am Americium (243)	Cm Curium (247)	Bk Berkelium (247)	Cf Californium (251)	Es Einsteinium (252)	Fm Fermium (257)	Md Mendelevium (258)	No Nobelium (259)	Lr Lawrencium (260)																					

Lanthanide series

La Lanthanum 138.9055	Ce Cerium 140.115	Pr Praseodymium 140.90765	Nd Neodymium 144.24	Pm Promethium (145)	Sm Samarium 150.36	Eu Europium 151.965	Gd Gadolinium 157.25	Tb Terbium 158.92534	Dy Dysprosium 162.50	Ho Holmium 164.93032	Er Erbium 167.26	Tm Thulium 168.93421	Yb Ytterbium 173.04	Lu Lutetium 174.967

Actinide series

Ac Actinium (227)	Th Thorium 232.0381	Pa Protactinium 231.03688	U Uranium 238.0289	Np Neptunium (237)	Pu Plutonium (244)	Am Americium (243)	Cm Curium (247)	Bk Berkelium (247)	Cf Californium (251)	Es Einsteinium (252)	Fm Fermium (257)	Md Mendelevium (258)	No Nobelium (259)	Lr Lawrencium (260)

Názvy prvků

Pozor:

-ium ale baryyum (jediná výjimka)

Zdvojení: thallium, galllium, yttrlium, berylllium

Délka samohlásek: chlor, brom, jod, arsen, cesium

Odlišnost názvu a značky prvku: jod **!**

Rozdělení prvků

Podle fyzikálně chemických vlastností:

kovy

nekovy

polokovy.

Podle zařazení do periodické soustavy je můžeme dělit:

- **prvky nepřechodné** (prvky **A** skupin);
- **prvky přechodné** (prvky **B** skupin);
- **prvky vnitřně přechodné** (lantanoidy a aktinoidy).

Skupiny prvků – tradiční názvy

alkalické kovy	Li, Na, K, Rb, Cs, Fr
kovy alkalických zemin	Ca, Sr, Ba, Ra
chalkogeny	O, S, Se, Te, Po
halogeny	F, Cl, Br, I, At
vzácné plyny	He, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn
prvky vzácných zemin	Sc, Y, La, Ce až Lu
lanthanoidy	Ce až Lu
aktinoidy	Th až Lr
transurany	Np až Lr
triáda železa	Fe, Co, Ni
lehké kovy platinové	Ru, Rh, Pd
těžké kovy platinové	Os, Ir, Pt

Skupiny prvků

Zařazení prvků do těchto skupin však v mnohých případech nebralo ohled na elektronovou konfiguraci prvků (např. ke kovům alkalických zemin nejsou zařazovány prvky Be, Mg, přestože se vyznačují elektronotou konfigurací ns^2 , obdobně jako Ca, Sr, Ba, Ra).

Nově zavedené skupinové názvy

triely	B, Al, Ga, In, Tl
tetrelly	C, Si, Ge, Sn, Pb
pentely	N, P, As, Sb, Bi

Skupiny prvků

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ia	IIa	IIIb	IVb	Vb	VIb	VIIb	VIII			Ib	IIb	IIIa	IVa	Va	VIa	VIIa	0
H																	He
Li	Be											B	C	N	O	F	Ne
Na	Mg											Al	Si	P	S	Cl	Ar
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn
Fr	Ra	Ac	Db	Jl	Rf	Bh	Hn	Mt									

lanthanoidy:

<i>Ce</i>	<i>Pr</i>	<i>Nd</i>	<i>Pm</i>	<i>Sm</i>	<i>Eu</i>	<i>Gd</i>	<i>Tb</i>	<i>Dy</i>	<i>Ho</i>	<i>Er</i>	<i>Tm</i>	<i>Yb</i>	<i>Lu</i>
<i>Th</i>	<i>Pa</i>	<i>U</i>	<i>Np</i>	<i>Pu</i>	<i>Am</i>	<i>Cm</i>	<i>Bk</i>	<i>Cf</i>	<i>Es</i>	<i>Fm</i>	<i>Md</i>	<i>No</i>	<i>Lr</i>

aktinoidy:

Značení	Skupiny prvků
	transurany (prvky následující za uranem)
<i>písmo</i>	lanthanoidy (Ce až Lu)
<i>písmo</i>	aktinoidy (Th až Lr)
	prvky vzácných zemin (Sc, Y, La, Ce až Lu)

Značení	Skupiny prvků
	triáda železa (Fe, Co, Ni)
	lehké platinové kovy (Ru, Rh, Pd)
	těžké platinové kovy (Os, Ir, Pt)

Skupiny prvků

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ia	IIa	IIIb	IVb	Vb	VIb	VIIb	VIII			Ib	IIb	IIIa	IVa	Va	VIa	VIIa	0
H																	He
Li	Be											B	C	N	O	F	Ne
Na	Mg											Al	Si	P	S	Cl	Ar
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn
Fr	Ra	Ac	Db	Jl	Rf	Bh	Hn	Mt									

lanthanoidy:

Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu

aktinoidy:

Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr

Značení	Skupiny prvků
písmo	alkalické kovy (Li, Na, K, Rb, Cs, Fr)
písmo	kovy alkalických zemin (Ca, Sr, Ba, Ra)
písmo	triely (B, Al, Ga, In, Tl)
písmo	tetrelly (C, Si, Ge, Sn, Pb)

Značení	Skupiny prvků
písmo	pentely (N, P, As, Sb, Bi)
písmo	chalkogeny (O, S, Se, Te, Po)
písmo	halogeny (F, Cl, Br, I, At)
písmo	vzácné plyny (He, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn)

Skupiny prvků

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ia	IIa	IIIb	IVb	Vb	VIb	VIIb	VIII			IB	IIb	IIIa	IVa	Va	VIa	VIIa	0
H																	He
Li	Be											B	C	N	O	F	Ne
Na	Mg											Al	Si	P	S	Cl	Ar
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn
Fr	Ra	Ac	Db	Jl	Rf	Bh	Hn	Mt									

lanthanoidy:

Ce Pr Nd Pm Sm Eu Gd Tb Dy Ho Er Tm Yb Lu

aktinoidy:

Th Pa U Np Pu Am Cm Bk Cf Es Fm Md No Lr

	s-prvky
	p-prvky
	d-prvky
	f-prvky

Vzorce

Stechiometrický (sumární) vzorec

vzájemný poměr prvků, z výsledků elementární analýzy.

{NH₂} hydrazin

{CH₂} ethylen

{HO} peroxid vodíku

Molekulární vzorec

udává složení s ohledem na relativní molekulovou hmotnost.

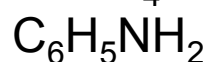
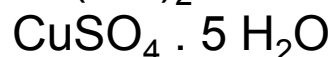
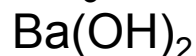
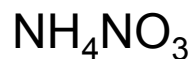
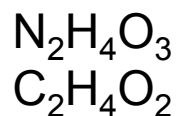
{NH₂} N₂H₄ hydrazin

{CH₂} C₂H₄ ethylen

{HO} H₂O₂ peroxid vodíku

Vzorce

Funkční (racionální) vzorec
ukazuje „funkční skupiny“.

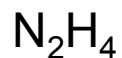
dusičnan amonný

kyselina octová

hydroxid barnatý

pentahydrát síranu měďnatého

anilin

hydrazin

kyselina isokyanatá

kyselina kyanatá

kyselina fulminová

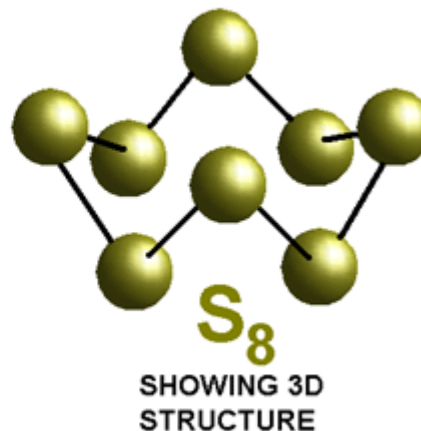
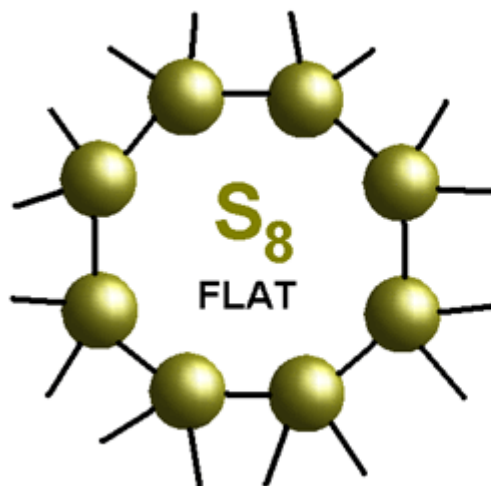
Vzorce

Elektronový strukturní vzorec

vyjadřuje uspořádání valenčních elektronů (elektronovou konfiguraci).
Jednotlivé elektrony (např u radikálů) se značí \cdot , elektronové páry (vazby, volné elektronové páry) -, parciální náboje + a -.

Geometrický vzorec

ukazuje skutečné geometrické uspořádání v molekule.

Oxidační číslo

Oxidační číslo prvku ve sloučenině je výslednému náboji (skutečnému nebo myšlenému), který by daný atom získal při úplné polarizaci všech svých vazeb. Jde o formální pojem, často neodpovídá skutečné elektronové konfiguraci v molekule.

Stockovo oxidační číslo:

píše se římskou číslicí, vpravo nahoře od značky prvku.

$\text{Na}^{\text{I}+}_2 [\text{Fe}^{\text{II}-}(\text{CO})_4]$ tetrakarbonylferrid disodný

$\text{Pb}^{\text{II}+}_2 \text{Pb}^{\text{IV}+} \text{O}^{\text{II}-}_4$ olovičitan diolovnatý

!! Součet oxidačních čísel všech atomů v elektroneutrální molekule je roven nule.

!! Součet oxidačních čísel všech atomů v iontu je roven jeho náboji.

Volný atom má oxidační číslo nula.

Oxidační číslo

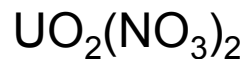
Přehled oxidačních čísel vybraných prvků ve sloučeninách

Symbol prvku	Hodnota oxidačního čísla	
	záporná	kladná
H	-I	I
O	-I, -II	
Li, Na, K, Rb, Cs, Ag		I
Mg, Ca, Sr, Ba, Zn		II
Cu, Hg		I, II
Au		III
Fe, Co		II, III
Al		III
Cr		III, VI
C	-IV	II, IV
Si	-IV	IV
Sn, Pb		II, IV
N	-III	I, II, III, IV, V
S	-II	IV, VI
P, As, Sb	-III	III, V
Mn		II, III, IV, VI, VII
Cl, Br, I	-I	I, III, V, VII
Os, Ru		IV, VIII
F	-I	

Oxidační číslo

Ewensovo-Bassetovo číslo:

píše se za názvem příslušného iontu, arabskými číslicemi v kulatých závorkách.

dusičnan uranylu (2+)

dusičnan uranylu (1+)

Názvosloví

adiční:

CCl_4 = chlorid uhličitý

substituční

CCl_4 = tetrachlormethan, carbon
tetrachloride

triviální a technické názvy

H_2O voda, NH_3 amoniak, N_2H_4 hydrazin

Názvosloví

Přídavné jméno charakterizuje elektropozitivnější část molekuly (kation, prvek s kladným oxidačním číslem).

Přehled zakončení v názvech anorganických sloučenin a iontů

Hodnota oxidačního čísla prvku	Zakončení přídavného jména binární sloučeniny, hydroxidu, kationtu a soli	Zakončení přídavného jména kyseliny a jejího aniontu	Zakončení podstatného jména soli
I	-ný	-ná, -nanový	-nan
II	-natý	-natá, -natanový	-natan
III	-itý	-itá, -itanový	-tan
IV	-ičitý	-ičitá, -ičitanový	-ičitan
V	-ičný	-ičná, -ičnanový	-ičnan
	-ečný	-ečná, -ečnanový	-ečnan
VI	-ový	-ová, -anový	-an
VII	-istý	-istá, -istanový	-istan
VIII	-ičelý	-ičelá, -ičelanový	-ičelan

Názvosloví

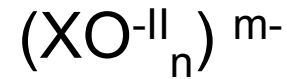
Oxidy

Kyslíkaté kyseliny

Soli kyslíkatých kyselin

Hydrogensoli kyslíkatých kyselin

Názvosloví

V některých případech se elektropozitivnější část vyjadřuje genitivem (2. pádem):

1. nevalenční sloučeniny: Fe_2P fosfid diželeza, CaSi_2 disilicid vápníku
2. sloučeniny s -yl: $\text{Ni}(\text{CO})_4$ tetrakarbonyl niklu, NOCl chlorid nitrosylu
3. H_2O_2 peroxid vodíku, O_2F_2 difluorid dikyslíku

Názvosloví

Podstatné jméno charakterizuje elektronegativnější část molekuly (anion, prvek se záporným oxidačním číslem).

Pokud je elektronegativní složka tvořena atomy jediného prvku (kromě binárních sloučenin vodíku s nekovy), tvoří se názvy koncovkou -id bez ohledu na velikost oxidačního čísla.

H^- , D^-		hydrid, deuterid	
F^- , Cl^- , Br^- , I^-		fluorid, chlorid, bromid, jodid	
O^{2-} , S^{2-} , Se^{2-} , Te^{2-}		oxid, sulfid, selenid, tellurid	
N^{-III} , P^{-III} , As^{-III} , Sb^{-III}		nitrid, fosfid, arsenid, antimonid	
C^{-IV} , Si^{-VI}		karbid, silicid	
OH^-	hydroxid	NH_2^-	amid
O_2^{2-}	peroxid	N_3^-	azid
O_2^-	hyperoxid	(struktura: $\langle N=N=N \rangle$)	
HS^-	hydrogensulfid	CN^-	kyanid
S_2^{2-}	disulfid	OCN^-	kyanatan
S_n^{2-}	polysulfid	SCN^-	thiokyanatan
C_2^{2-}	acetylid		

Názvosloví

Pokud je elektronegativní složka tvořena atomy více než jednoho prvku, tvoří se ze základu názvu centrálního atomu a ze zakončení -an, jemuž předchází názvoslovné zakončení příslušného kladného oxidačního čísla.

Sloučeniny vodíku s nekovy

HF fluorovodík, HCl chlorovodík, ...

H₂S sirovodík, H₂Se selenovodík

HCN kyanovodík, HN₃ azidovodík

BH₃ boran, B₂H₆ diboran,

SiH₄ silan, PH₃ fosfan, AsH₃ arsan

H₂S sulfan

Názvosloví

Číslovkové předpony

pokud není název bez jejich užití jednoznačný.

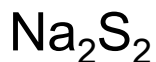
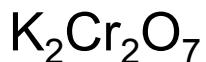
kyselina metaboritá

kyselina trihydrogenboritá (orthoboritá)

dihydrogenfosforečnan draselný

hydrogenfosforečnan didraselný

dichroman didraselný

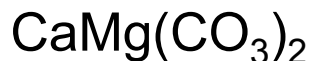
hexamolybdenan disodný

karbid triželeza

disulfid disodný

Názvosloví

Podvojně soli

uhličitan vápenato-hořečnatý

Smíšené soli

chlorid-chlornan vápenatý

fluorid-tris(fosforečnan) pentavápenatý

Kationty se uvádějí v pořadí rostoucích oxidačních čísel, při stejném oxidačním čísle v abecedním pořadí symbolů prvků. Atom vodíku se uvádí vždy před aniontem. Amonný kation se uvádí jako poslední z kationtů téhož mocenství. Anionty se uvádějí v abecedním pořadí dle centrálních atomů.

Pořadí v názvu odpovídá pořadí ve vzorci. Názvy kationtů (aniontů) se oddělují pomlčkou.

Názvosloví

Hydráty solí

$\text{FeSO}_4 \cdot 7 \text{H}_2\text{O}$

$\text{CaSO}_4 \cdot \frac{1}{2} \text{H}_2\text{O}$

heptahydrát síranu železnatého

hemihydrát síranu vápenatého

Názvosloví

Thiosloučeniny

formální záměna kyslíku za síru.

síran sodný

thiosíran sodný

kyanatan draselný

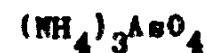
thiokyanatan draselný

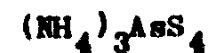
uhličitan barnatý

trithiouhličitan barnatý

arseniónan triamonný

tetrathioarseniónan amonný

Peroxosloučeniny

formální záměna peroxidu za kyslík.

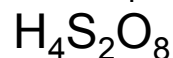
Kyselina peroxosírová

Kyselina peroxodusičná

Kyselina peroxodisírová

Názvosloví

- XH_4^+ : fosfonium, arsonium, stibonium
- XH_3^+ : oxonium, sulfonium, selenonoium, telluronium
- XH_2^+ : fluoronium, jodonium

NH_4^+ amonný kation, $\text{N}(\text{CH}_3)_4^+$ trimethylamonný kation

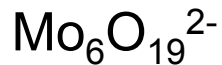
N_2H_3^+ hydrazinium (1+), $\text{N}_2\text{H}_6^{2+}$ hydrazinium (2+),

H_2NO_3^+ nitratacidium, $\text{CH}_3\text{COOH}_2^+$ acetacidium

$(\text{H}_3\text{SO}_4)\text{ClO}_4$ chloristan sulfatacidia

Názvosloví

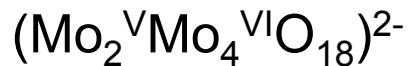
Isopolyanionty

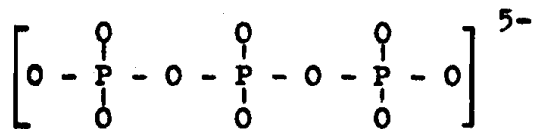
anion 19-oxohexamolybdenanový

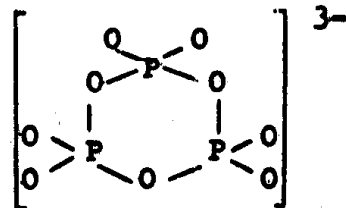
anion dikřemičitanový (6-)

anion dimolybdeničnano-tetramolybdenanový (2-)

anion katena-trifosforečnanový(5-)

anion cyklo-trifosforečnanový(3-)

Názvosloví

Heteropolyanionty

- $(\text{O}_3\text{CrOSO}_3)^{2-}$ anion chromano-síranový (2-)
- $(\text{O}_3\text{Cr-O-AsO}_2\text{-O-PO}_3)^{4-}$ anion chromano-arseničnano-fosforečnanový (4-)
- $[\text{O}_3\text{As-O-PO}_2\text{-O-AsO}_3]^{5-}$ anion bis(arsenato)-dioxofosforečnanový (5-)
- $[\text{OAs}(\text{Mo}_4)_3]^{3-}$ anion tris(molybdato)-oxoarseničnanový (3-)
- $(\text{PW}_{12}\text{O}_{40})^{3-}$ anion fosforečnano-dodekawolframánový (3-)
- $[\text{P}(\text{W}_3\text{O}_{10})_4]^{3-}$ anion tetrakis(triwolframato)-fosforečnanový (3-)

Názvosloví

Funkční deriváty kyselin

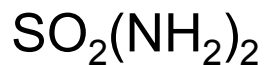
chlorid nitrosylu

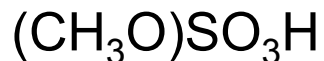
tetrafluorid thionylu

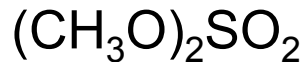
trichlorid thiofosforylu

diamid sulfurylu, diamid kyseliny sírové

methylester kyseliny sírové

dimethylester kyseliny sírové, dimethylsulfát